

HET BELANG VAN VERTROUWEN

Florence Tonk beschrijft op heldere wijze de successen en valkuilen van acht projecten gericht op participatie en een sterkere positie van migranten in de gezondheidszorg. Centraal thema vormt het samenwerken met de doelgroepen.

MARJAN MENSINGA

ZonMw en Fonds RGO financierden in 2006 en 2007 acht projecten door heel Nederland met als doel meer participatie en een sterkere positie van migranten in de gezondheidszorg. Het waren kortlopende projecten met een regionale, praktijkgerichte focus.

Het gaat om de projecten: Marokkanen met suikerziekte geven voorlichting aan Marokkaanse diabetespatiënten in de omgeving van Gouda, opzetten en promoten van de landelijke netwerkorganisatie NAMIO (migrantenorganisaties actief op het gebied van voorlichting over en preventie van hiv en soa's), diabetespatiënten handvatten aanreiken tot zelfmanagement tijdens vakantie, het bereiken van allochtone familieleden, het geven van voorlichting en opzetten van gespreksgroepen, ondersteuning, begeleiding en counseling van Afrikaanse mensen met Hiv/Aids en uitwisselen ervaringen van allochtonen met psychische/psychiatrische problematiek door middel van voorlichting en belangenbehartiging.

Centraal thema in *Het belang van vertrouwen* vormt het samenwerken met de doelgroepen. Om contact te maken met deze groepen schakelden de projectleiders allochtone intermediairs en erva-

.....
Het belang van vertrouwen is te bestellen via www.mikado.nl of tel: 010 241 00 41
 Prijs € 22,50 (excl. verzendkosten)
 Uitgave oktober 2008, 111 pagina's
 ISBN 978-90-77782-16-3

ringsdeskundigen in. Dezen zetten zich op vrijwillige basis in en gebruikten hun eigen netwerken om mensen uit de doelgroepen persoonlijk te vragen om mee te doen aan het project.

Mee laten doen, ging niet altijd even makkelijk. Een probleem vormde met name het benaderen van illegalen. Vanwege hun angst om ontdekt te worden, waren zij moeilijk benaderbaar. Een tweede knelpunt bleek het werken met vrijwilligers. Vrijwilligers zijn namelijk nergens toe te verplichten. Extra inspanningen om de vrijwilligers betrokken en enthousiast te houden, zijn daarom geen overbodige luxe. Sommige projectleiders organiseerden ter stimulering een feest voor de vrijwilligers als een gepland doel was uitgevoerd ongeacht het resultaat.

De deelnemers aan de projecten merkten dat participatie een positief effect op hen had. 'Ze doen kennis op, voelen zich sterker betrokken bij het thema en

zijn trots op wat ze bijdragen. Die trots overwint schaamte en taboes en motiveert mensen om anderen te helpen en te informeren' (65). Het zelf maken van voorlichtingsmateriaal als een dvd droeg ook bij aan een positief gevoel. De betrokkenen verwerkten hun ziekte, kregen lotgenotencontact en voelden zich trots op het project waaraan ze meewerkten. Ze lieten met veel enthousiasme hun product aan zien.

Eén project (Stemmen in de praktijk) kreeg zelfs een re-integratiefunctie. Voor de meeste deelnemers betekende participatie aan dit project een stap richting terugkeer in de maatschappij.

Niet alle acht projecten bereikten de beoogde resultaten. Soms moesten projectleiders tijdens de uitvoering hun plannen wijzigen. Zoals bijvoorbeeld het plan om plaatselijke Marokkaanse diabetespatiënten te laten participeren in de Diabetesvereniging.

Het lukt zelden om migrantengroepen te laten integreren in Nederlandse patiëntenorganisaties. Het belang van participatie wordt begrijpelijker en aantrekkelijker gemaakt door rekening te houden met taalachterstanden en een cultuurspecifieke benadering van onder meer vrijwilligersactiviteiten. Vooral de stapsgewijze benadering die de meeste projecten hanteren lijkt een succes. Eerst is het nodig om mensen te informeren over ziekte en gezondheid. Daarna hebben ze steun nodig bij het overwinnen van schaamte en taboes zodat ze vertrouwen in elkaar krijgen en er ruimte ontstaat om onderling te praten over hun ziekte.

Schrijfster Florence Tonk bespreekt in ieder hoofdstuk van het boek de resultaten van de acht projecten op dezelfde specifieke punten zodat de resultaten goed met elkaar zijn te vergelijken. Het nadeel van deze werkwijze is dat je het boek in één ruk moet uitlezen omdat je anders vergeet wat de verschillende projecten inhielden. Ondanks dit kleine nadeel is *Het belang van vertrouwen* een must voor iedereen die een project wil starten met migranten. ●

Florence Tonk *Het belang van vertrouwen*
 Empowerment en participatie van migranten in de gezondheidszorg. Mikado, Good Practices 13, 2008.